

Republica Moldova

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIE

DE INADMISIBILITATE

a sesizării nr. 179a/2018

privind controlul constituționalității Legii nr. 151 din 4 octombrie 2018
cu privire la transmiterea cu titlu oneros a unui bun imobil

CHIȘINĂU

29 noiembrie 2018

Curtea Constituțională, judecând în componența:

DI Mihai POALELUNGI, *președinte*,
DI Aurel BĂIEȘU,
DI Igor DOLEA,
DI Victor POPA,
DI Veaceslav ZAPOROJAN, *judecători*,
cu participarea dnei Eugenia Mîța, *grefier*,

Având în vedere sesizarea depusă la 26 noiembrie 2018,
Înregistrată la aceeași dată,
Examinând admisibilitatea sesizării menționate,
Având în vedere actele și lucrările dosarului,
Deliberând pe 29 noiembrie 2018 în camera de consiliu,

Pronunță următoarea decizie:

ÎN FAPT

1. Pe 26 noiembrie 2018, dl Igor Dodon, Președintele Republicii Moldova, i-a adresat Curții Constituționale o sesizare prin care solicită controlul constituționalității Legii nr. 151 din 4 octombrie 2018 cu privire la transmiterea cu titlu oneros a unui bun imobil.

A. Motivele sesizării

2. Motivele sesizării, așa cum au fost expuse de autorul acesteia, pot fi rezumate după cum urmează.

3. Pe 20 iulie 2018, Parlamentul Republicii Moldova a adoptat Legea nr. 268 cu privire la transmiterea cu titlu oneros a unui bun imobil și a trimis această lege Președintelui Republicii Moldova pentru promulgare. Președintele a refuzat promulgarea legii și a trimis-o Parlamentului pentru reexaminare.

4. Pe 4 octombrie 2018, Parlamentul și-a menținut hotărârea adoptată anterior și a votat în mod repetat Legea nr. 151 (nr. 268 în prima lectură) cu privire la transmiterea cu titlu oneros a unui bun imobil. Pe 12 noiembrie 2018, legea votată în a doua lectură a fost trimisă în mod repetat la promulgare.

5. Pe 26 noiembrie 2018, înainte de promulgarea legii care a fost votată în mod repetat, Președintele Republicii Moldova a sesizat Curtea Constituțională și a solicitat controlul constituționalității Legii nr. 151 cu privire la transmiterea cu titlu oneros a unui bun imobil.

B. Legislația pertinentă

6. Prevederile relevante ale Constituției sunt următoarele:

Articolul 3 Teritoriul

„(1) Teritoriul Republicii Moldova este inalienabil.

(2) Frontierele țării sînt consfințite prin lege organică, respectîndu-se principiile și normele unanim recunoscute ale dreptului internațional.”

Articolul 46 Dreptul la proprietate privată și protecția acesteia

„(1) Dreptul la proprietate privată, precum și creanțele asupra statului, sînt garantate.

(2) Nimeni nu poate fi expropriat decît pentru o cauză de utilitate publică, stabilită potrivit legii, cu dreaptă și prealabilă despăgubire.

(3) Avera dobîndită licit nu poate fi confiscată. Caracterul licit al dobîndirii se prezumă.

(4) Bunurile destinate, folosite sau rezultate din infracțiuni ori contravenții pot fi confiscate numai în condițiile legii.

(5) Dreptul de proprietate privată obligă la respectarea sarcinilor privind protecția mediului înconjurător și asigurarea bunei vecinătăți, precum și la respectarea celorlalte sarcini care, potrivit legii, revin proprietarului.

(6) Dreptul la moștenire a proprietății private este garantat.”

Articolul 127 Proprietatea

„(1) Statul ocrotește proprietatea.

(2) Statul garantează realizarea dreptului de proprietate în formele solicitate de titular, dacă acestea nu vin în contradicție cu interesele societății.

(3) Proprietatea publică aparține statului sau unităților administrativ-teritoriale.

(4) Bogățiile de orice natură ale subsolului, spațiul aerian, apele și pădurile folosite în interes public, resursele naturale ale zonei economice și ale platoului continental, căile de comunicație, precum și alte bunuri stabilite de lege, fac obiectul exclusiv al proprietății publice.”

7. Prevederile relevante ale Legii nr. 151 din 4 octombrie 2018 cu privire la transmiterea cu titlu oneros a unui bun imobil sunt următoarele:

Articolul 1

„Se permite desființarea Stadionului Republican cu suprafața de 5,1814 ha (număr cadastral 0100208.277) din str. Tighina nr. 12, municipiul Chișinău, proprietate publică a statului, pentru construcția sediului Ambasadei Statelor Unite ale Americii.

Articolul 2

„Prin derogare de la art. 23 din Legea nr.121/2007 privind administrarea și deetatizarea proprietății publice, se permite transmiterea cu titlu oneros, la preț care nu va fi mai mic decât prețul de piață, a bunului imobil cu suprafața de 5,1814 ha din str. Tighina nr. 12, municipiul Chișinău, în proprietatea Statelor Unite ale Americii pentru construcția sediului Ambasadei Statelor Unite ale Americii.”

Articolul 3

„Guvernul va asigura:

- a) determinarea valorii bunului imobil;
- b) negocierea prețului bunului imobil, care nu va fi mai mic decât prețul de piață;
- c) semnarea contractului de vânzare-cumpărare a bunului imobil;
- d) transmiterea cu titlu oneros a bunului imobil.”

Articolul 4

„În anexa la Legea nr.330/1999 cu privire la cultura fizică și sport (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 1999, nr.83-86, art.399), cu modificările și completările ulterioare, poziția 1 se abrogă.”

ÎN DREPT

A. Argumentele autorului sesizării

8. Autorul sesizării consideră că prevederile Legii nr. 151 din 4 octombrie 2018 cu privire la transmiterea cu titlu oneros a unui bun imobil vin în contradicție cu dispozițiile Legii nr. 330 din 25 martie 1999 cu privire la cultura fizică și sport, care interzic schimbarea destinației bazelor sportive. Adoptând actul normativ criticat, Parlamentul a ignorat alte legi și, prin aceasta, a încălcat un principiu al statului de drept – principiul supremației legii.

9. De asemenea, autorul sesizării menționează că Legea nr. 151 din 4 octombrie 2018 permite vânzarea unui teren care constituie proprietatea publică a statului, fapt care contravine normelor constituționale de la articolul 3 alin. (1), care stabilesc că teritoriul Republicii Moldova este inalienabil, și de la articolul 127 alin. (4), care enumeră expres categoriile de bunuri ce fac obiectul exclusiv al proprietății publice, printre care: bogățiile de orice natură ale subsolului, spațiul aerian, apele și pădurile folosite în interes public, resursele naturale ale zonei economice și ale platoului continental, căile de comunicație.

10. Totodată, autorul sesizării susține că Legea nr. 151 contravine articolului 46 din Constituție prin faptul că încalcă dreptul la proprietate privată al persoanelor fizice care dețin terenuri alăturate celui care aparține statului în proprietate publică.

B. Aprecierea Curții

11. Examinând admisibilitatea sesizării, Curtea reține următoarele.

12. Obiectul sesizării îl constituie Legea nr. 151 din 4 octombrie 2018 cu privire la transmiterea cu titlu oneros a unui bun imobil, care a fost reexaminată de Parlament și se află în procedura de promulgare de către Președintele Republicii Moldova. Potrivit interpretării date de către Curtea Constituțională articolului 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, „Președintele Republicii Moldova, în cazul trimiterii legii spre reexaminare Parlamentului pentru motive de neconstituționalitate, poate sesiza concomitent Curtea Constituțională, în calitate de unică autoritate de jurisdicție constituțională, în vederea controlului constituționalității legii adoptate” (HCC nr. 9 din 14 februarie 2014, § 66). Prin urmare, examinarea constituționalității Legii nr. 151 din 4 octombrie 2018 cu privire la transmiterea cu titlu oneros a unui bun imobil ține de competența Curții Constituționale.

13. Totodată, articolele 25 lit. a) din Legea cu privire la Curtea Constituțională și 38 alin. (1) lit. a) din Codul jurisdicției constituționale îi conferă Președintelui Republicii Moldova prerogativa de a sesiza Curtea Constituțională.

14. Curtea constată că Legea nr. 151, care face obiectul sesizării, are ca scop dezafectarea unui teren din domeniul public și trecerea acestuia în domeniul privat al statului, pentru a putea fi transmis ulterior cu titlu oneros Statelor Unite ale Americii.

15. Autorul sesizării susține că prin Legea nr. 151 se încalcă prevederile constituționale de la articolele 1 alin. (3), care stabilesc că Republica Moldova este un stat de drept, 3 alin. (1), care prevăd că teritoriul Republicii Moldova este inalienabil, 46, care garantează dreptul la proprietate privată și protecția acesteia, și 127, care reglementează proprietatea publică.

16. Cu referire la afirmația potrivit căreia prevederile legale criticate contravin altor acte normative, spre exemplu, Legii nr. 330 din 25 martie 1999 cu privire la cultura fizică și sport, Curtea reține că examinarea constituționalității unei legi se referă la compatibilitatea acesteia cu dispozițiile constituționale pretins a fi încălcate, nu la compatibilitatea cu alte acte infraconstituționale. În subsidiar, articolul 4 din legea criticată exclude Stadionul Republican din lista complexelor sportive aflate în subordinea autorității centrale de specialitate.

17. Curtea nu poate reține critica potrivit căreia actul normativ contestat încalcă caracterul inalienabil al teritoriului Republicii Moldova. În acest sens, Curtea subliniază că teritoriul reprezintă un element constitutiv al statului, iar inalienabilitatea sa, prevăzută la articolul 3 alin. (1) din Constituție, ține de exercițiul suveranității naționale în anumite limite geografice. Totuși, există situații care decurg din respectarea „principiilor și a normelor recunoscute ale dreptului internațional”, potrivit articolului 3 alin. (2) din Constituție.

18. În conformitate cu articolul 21 alin. (1) din Convenția de la Viena cu privire la relațiile diplomatice, adoptată la 18 aprilie 1961 (care a

intrat în vigoare pentru Republica Moldova la 25 februarie 1993), statul acreditar trebuie fie să înlesnească achiziționarea pe teritoriul său, în cadrul legislației sale, de către statul acreditar a localurilor necesare misiunii sale, fie să ajute statul acreditar să-și procure localuri în alt fel. De asemenea, potrivit articolului 1 lit. i) din Convenție, prin expresia „localuri ale misiunii” se înțeleg clădirile sau părțile din clădiri și din terenul aferent care, indiferent de proprietar, sunt folosite pentru realizarea scopurilor misiunii, inclusiv reședința șefului misiunii.

19. Prin urmare, Curtea menționează că Legea nr. 151 din 4 octombrie 2018 are ca scop transmiterea cu titlu oneros a unui bun imobil pentru asigurarea construcției unui sediu al Ambasadei Statelor Unite ale Americii, iar adoptarea legii criticate respectă prevederile constituționale de la articolul 3 alin. (2) și obligațiile internaționale asumate prin tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte.

20. Cu privire la pretinsa încălcare a articolului 46 din Constituție, care garantează dreptul subiectiv al persoanei la proprietate privată, Curtea menționează că argumentele autorului sunt nefondate.

21. Curtea constată că actul normativ a cărui neconstituționalitate se invocă reglementează exclusiv situația unui bun imobil care este în proprietatea statului și nu conține prevederi referitoare la bunurile aflate în proprietatea privată a persoanelor fizice sau juridice.

22. În contextul celor menționate *supra*, Curtea reține că sesizarea nu poate fi acceptată pentru examinare în fond și urmează a fi declarată inadmisibilă.

Din aceste motive, în conformitate cu prevederile articolului 26 alin. (1) din Legea cu privire la Curtea Constituțională, articolelor 61 alin.(3) și 64 din Codul jurisdicției constituționale, Curtea Constituțională

DECIDE:

1. *Se declară inadmisibilă* sesizarea Președintelui Republicii Moldova, dl Igor Dodon, pentru controlul constituționalității Legii nr. 151 din 4 octombrie 2018 cu privire la transmiterea cu titlu oneros a unui bun imobil.

2. Prezenta decizie este definitivă, nu poate fi supusă nici unei căi de atac, intră în vigoare la data adoptării și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Președinte

Mihai POALELUNGI

Chișinău, 29 noiembrie 2018
DCC nr. 148
Dosarul nr. 179a/2018